

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

VI. Lutheri cum Trevirensi Archiepiscopo colloquium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

dem ad hunc usque diem viximus. Ego itaque hac de causa tueri decreui quidquid ipsi Prædecessores mei & quidquid ego ad præsens usque obseruavi: id vero præsertim & ante omnia, quod per ipsos Prædecessores meos tam in Concilio Constantiensi quam etiam in alijs decretum sancitumque est. Quoniam vero constat Fratrem vnum tantum sua quadam opinione deceptum, hallucinari, qua contra totius Christianismi sententiam est, tam eorum qui ante alio tempore Nos supra mille annos præcesserunt, quam eorum qui nunc viuunt; ex cuius quidem opinionis ostentatione vniuersum Christianum orbem in errore semper versatum esse videretur: ea propter decreui omnino regna omnia mea, Imperium, Potentatus, amicos meos, corpus & sanguinem, vitamque & animam meam exponere, ne prauum hoc inceptum proferpat vltius, propterea quod Mihi magno de decori cederet, atque etiam Vobis, qui nobilis & maxime celebris estis Germania Natio: quibus id ad honorem, auctoritatem & prærogatiuam accessit ex priuilegio, ut præcipui iustitia obseruatores Catholicaque fidei defensores & protectores habeamur. Quod si qua nostris temporibus non solum hæresis, verum etiam hæreseos suspicio, aut vlla Christiana religionis imminutio in cordibus hominum relinqueretur, id successoribus nostris perpetua vituperationi foret. Audito itaque pertinaci responso, quod hesternæ die in nostro omnium conspectu Lutherus dedit, meam ego vobis sententiam testatam facio, poenitere me moræ, qua contra ipsum Lutherum & falsam eius doctrinam procedere distuli; eoque hominem quidquid dicturus sit, non amplius audire decreui. Mando ergo ut quam primum ex Mandati præscripto reducatur, caueatque ipse ex conditionibus in saluo conductu præscriptis, ne publicas conciones habeat, ne populum falsam doctrinam suam vltius doceat, ne denique operam vllam det ut boni quidquam vllibi excitetur, aut motus fiat. Et sicut præfatus sum, constitui me accingere ad procedendum contra eum, ut aduersus notorium hæreticum æquum est procedi: simulque à Vobis exigo ut in hac causa tamquam boni Christiani decernatis quod debetis, & ut mihi facere promisistis. Scripta hæc manu mea die XIX. Aprilis MDXXI.

V. Cæsaris hæc contra Lutherum hæreseos damnatum sententia, vt à bonis & Catholicæ religionis amantibus summo applausu excepta fuit; ita Lutherana scabie infectis murmurandi in occulto & eriminandi causam dedit; ita vt noctu passim valuis illud inferberetur: *Va terra cuius Rex puer est.* Tum etiam scedula affixa fuit, in qua singebantur CP. Equites Germani Cardinali & Archiepiscopo Moguatiño, qui per Germaniam

inter Imperii Principes Decanus est, bellum indicere: in cuius scedula sine apposita legebatur vox ipsa feditiosa Germanica *Vundtschuch!* quæ significat fedus populare, seu potius coniurationem contra superiores. Eodem tempore quo Imperator VVormatiæ contra Lutherum sententiam tulit, Sorbonæ Parisiensis Lutheri articulos Lipsiæ disputatos condemnauit, vt Cochläus restatur, qui comitiis his VVormatiensibus interfuit; Huius vero sententia sic se habet. Sollicite, inquirunt, per nos examinata, & maturius considerata vniuersa doctrina Lutherano adscripta nomini, & ad plenum disussa: exsecrandam illam erroribus scatere certo deprehendimus & iudicauimus, fidem potissimum contingentibus & moribus: quodque simplicis populi seductiua sit, omnibus Doctoribus iniuria, potestati Ecclesiæ & Ordini Hierarchico impie derogatiua atque in Spiritum sanctum blasphemata. Et ideo veluti Reipublica Christiana perniciosam censemus omnino exterminandam, ac palam vlticibus flammis committendam: auctorem vero ad publicam abiurationem modis omnibus legitimis compellendum, & c. Hoc modo Academia Parisiensis Lutheri doctrinam post Colon. & Louaniensem diris deuouit, quas vniuersitates oportebat in Consilium adhiberi cum de Luthero agebatur, ad has enim miser ille appellauerat, itaque in eo à nonnullis peccasse notatur Imperator, quod tam celeberrimum Academiæ sententias non prius exquirit quam Lutherum ad se vocaret, vt tanto iustiores condemnandi eum, qui ad illas ipsas antea prouocauerat, causas haberet: tum etiam quod aliunde doctos Theologos ad conuincendos Lutheri errores non accerserit. Sententia hæc Sorbonæ Parisiensis Lutherum fere ad insaniam redegit: quam publico scripto deinde testatus est. Tum etiam in Saxonia prodigiosus fetus natus fuit, Vitulus Monachi cucullo intorti species quem alij Saxonie Minotaurum appellarunt, alij Vitulo Monachum, quo sine dubio nouum hoc Monstrum ac tot Monstrorum parens fuit portentus.

IV. Treuirensis Archiepiscopus, incendium hoc restringere cupiens, Lutherum priuatim ad se euocatum quam humanissime admonuit, vt ab errore desisteret, ac Conciliorum decretis sententiam suam submitteret. Ille vero tergiuersatus, Constantiensis in primis Concilij decreta reiciebat, quod Ioannem Hussium condemnasset, eo quod Ecclesiam definiisset cœtum Prædestinatorum. Tum Treuirensis, omnibus remotis, priuatim

uatim quomodo huic morbo tam graui medendum sit, ab eo exquirat. Ille quod Gamaliel quondam suasisset Phariseis atque Scribis, optimum esse consilium, neque Deo repugnandum esse dicit: *Si enim, inquit, à Deo hoc est quod cœpi, frustra repugnabunt homines; si ab hominibus, facile dissipabitur.* Verum sane Vaticinium: quum videamus iam Lutheri fidem ad tam paucos redactam, sic vt Sectores eius nomen eius erubescant, Euangelicorum, Reformatorum, & similibus nominibus sese insignientes: imo rami seu stiones ex hac arbore enati iam multo amplius se diffundunt, quam ipse truncus. Nam quemadmodum malus Cydonia in altum se erigere ac ramos dilatare non quod pomorum grauitate deprimatur ad terram: sic infausta Lutheranae Hæreseos arbor excrecere non potuit, tor malis fructibus & aliis Hæresibus cito ex ea enatis. Sed ad historię filum redeamus. Luthero ob erroris pertinaciam complices sui mirifice congratulati sunt. Et verissime ille postea scripsit, Nullum Hæresiarcham umquam existisse qui sententiam mutarit, & ad Ecclesiam redierit. (a) Esse enim hoc peccatum in Spiritum sanctum: ac Dei permisso fieri vt obstinatè illi in hæresi sua moriantur, secundum illud Esaiæ: *Oculos habent, & non vident; aures habent & non audiunt.* A Christo nullum Pontificum aut Scribarum, sed discipulos tantum; nec ab vilo Propheta Pseudopropheta fuisse conuersum. Hoc modo Lutherus ira & indignatione plenus è Conuentu VVormaticensi digressus est, quem ille postea magnum Agonem, circum, pulueremque, gloriæ denique triumphum appellauit; sibi ipsi iratus, quod tam stulta humilitate (sic enim atiebat) vsus esset. Suaferant nonnulli vt captiuus detineretur: sed Imperator fidem ei datam seruare voluit: Quamuis vero mandasset ei Cæsar, ne in itinere concionaretur aut scriberet; Lutherus tamen huius mandati immemor aut contemtor, & publice Isenaci in Thuringia concionatus est 3. Maij. ac retro ad Principes Fridburgi scripsit. Remisit etiam Caduceatorem seu Fecialem Imperatoris, ne ipsius actionum esset arbiter. Fama quoque tum sparsa fuit, Lutherum fuisse captum, violata fide publica & saluo conductu. vt scilicet populi animus & tentaretur simul & commoueretur. Delituit deinde in arce Alstatteni satis munita, dicta VVarteberga in quam à duobus nobilibus viris laruaris & eorum binis ministris, in Silva inter Isenacum & VVittebergam ex conducto quasi captus sub mediam noctem iu-

su Friderici Electoris Saxonie inductus fuit accepto à Duce Saxonie mandato ne inde digrederetur, quod nihil ei tutum videretur, per publicum Cæsaris Edictum proscripto: quod dictum hoc loco, vtpote res multas ad historiam hanc pertinentes particulatim explicans, adscribendum putauit.

CAROLI V. IMPERATORIS
contra Lutherum eiusque nouam doctrinam Edictum propositum Anno
1521. 8. Maij.

CAPVT XIV.

ARGUMENTUM.

- I. Quod munus sit vel esse debeat Imperatoris.
- II. Lutherus noua hæreseos auctor.
- III. Lutherus antiquarum hæreseon renouator.
- IV. Varia Imperatoris antequam sententiam contra Lutherum pronuntiaret, considerationes.
- V. Imperatoris contra Lutherum Resolutio.
- VI. Imperatoris de non legendis vel imprimendis Lutheri libris Edictum.

I. CAROLVS V. diuina fauente Clementia electus Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Germania, Hispaniarum, vtriusque Sicilia, Hierusalem, Vngaria, Dalmatia, Croatia, &c. Rex: Archidux Austria, Dux Burgundia, Brabantia, Styria, Carinthia, Carniola: Comes Habspurgi, Flandria, & Tyrolis &c. Vniuersis & singulis sacri Romani Imperij Electoribus, aliisque Principibus tam Ecclesiasticis quam secularibus: Archiepiscopis, Episcopis, Prælatibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, Militibus, Clientibus, Præfectis, Præsibus, Iudicibus, Scultetis, Burgimagistris, Consulibus, Scabinis Ciuitatum, Oppidorum, Villarum, Terrarum, & quorumuis aliorum locorum Communicatibus: nec non Vniuersitatum Studiorum Gymnasiorum Rectoribus, & locorum tenentibus, seu Officialibus eorundem, ac Cateris quibuscumque nobis, tam iure sacri Imperij quam hæreditario, aut alio quocunque modo subiectis: & fidelibus dilectis, cuiuscumque status, gradus, aut conditionis sint, & ad quos presentes, vel earundem exempli, nostro, vel alicuius Prælatis Ecclesiastici sigillo, sine etiam publici Notarij manus subscriptione, communicatum peruenerit, gratiam Casaream, & omne bonum. Ad veri Romanorum Imperatoris officium pertinet, non solum fines huius sacri Imperij: quod præde-

a Lib. I. contra Oecolamp. & Zuingl.

cessor